

İğdır Milli Eğitim Müdürlüğü Bünyesinde Görev Yapan Öğretmenlerin Spora Katılım Güdülerinin İncelenmesi¹

Examination of the Sports Participation Motivations of Teachers Working Within İğdır National Education Directorate

Gencehan Şahnar², Eyyüp Sarıkol³

Öz

Araştırma İğdır ilinde Milli Eğitim Müdürlüğüne (MEM) bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin spora katılım güdülerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada betimsel çalışma desenleri arasında yer alan tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırma grubuna, İğdır ilinde MEM'e bağlı ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan 401 (153 erkek, 248 kadın) gönüllü öğretmen katılmıştır. Araştırma verileri "spora katılım güdüsü ölçeği" ile toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin spora katılım güdülerinin orta seviyede olduğu ve demografik değişkenlere göre öğretmenlerin spora katılım güdülerinin görev yapılan okul türü (kamu, özel), spor yapma durumu, okul kategorisi ve haftalık spor yapma sıklığı değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Buna karşılık öğretmenlerin spora katılım güdülerinin cinsiyet ve spor yapmama nedeni değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Çalışmanın materyal metot bölümünde kullanılan çalışma modeline, araştırmanın amacına, veri toplama aracına ve verilerin çözümlenme sürecinde kullanılan yöntemle ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca öğretmenlerde spora katılım güdüsü ölçeği ile ölçek alt boyutları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak görev yapılan okul türü, spor yapma durumu ve haftalık spor yapma sıklığının öğretmenlerde spora katılım güdüsünü etkileyen unsurlar olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik Mesleği, Spor, Spora Katılım Güdüsü.

Abstract

The research was conducted in order to examine the motives of the teachers working in schools affiliated to the National Education Directorate in İğdır. In the study, the scanning model, which is among the descriptive working patterns, was used. 401 (153 men, 248 women) who worked in the primary, secondary and high school levels of MEM in İğdır province participated in the research group. Research data were collected with "Participation Mounting Scale". According to the study, it has been found that teachers' participation in sports are at the middle and according to demographic variables, the motives of the teachers to participate in sports show significant differences according to the variables of the school type, sports, school category and weekly sports frequency. On the other hand, it was determined that teachers' participation in sports participation in sports did not show a significant difference according to their variables. In addition, it was found that there was a positive and moderate significant relationship between the motives of participation in sports and the sub -dimensions of the scale.

Keywords: Teaching Profession, Sports, Motivation to Participate In Sports.

JEL Codes: M30, M31, M37

Araştırma Makalesi [Research Paper]

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı: Çalışmanın araştırma kısmı İğdır Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulu'nun 27.05.2023 tarih ve 2023 /10 sayılı Kararı ile alınan izin doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Submitted: 24 / 07 / 2024

Accepted: 23 / 01 / 2025

¹Bu makale, Dr. Öğr. Üyesi Eyyüp SARIKOL danışmanlığında Gencehan ŞAHNAR tarafından hazırlanan "İğdır Milli Eğitim Müdürlüğü Bünyesinde Görev Yapan Öğretmenlerin Spora Katılım Güdülerinin İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, İğdır Üniversitesi, İğdır, Türkiye, gencehansahnar7676@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2948-0943>.

³Dr. Öğr. Üyesi, İğdır Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğretim Üyesi, İğdır, Türkiye. eyyup.sarikol@igdir.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8076-9180>.

Giriş

Son yıllarda özellikle teknolojik gelişmelerin hız kazanması ve insanların iş yaşamı dışında kalan zaman dilimlerini bedensel açıdan pasif etkinlikler ile değerlendirmeleri, hareketsiz yaşam tarzının yaygınlaşmasına zemin hazırlamıştır. Güncel yaşamımızda gelişimini sürdüren ve gelişim düzeylerini tamamlamış olan dünya devletlerinin en ciddi sorunlardan biriside hareketsiz yaşam tarzı olarak tespit edilmiştir. (Tremblay vd. 2010: 725; Mortensen vd. 2006: 1). Hareketsiz yaşam tarzının yaygın hale gelmesi başta metabolik sağlık sorunları olmak üzere birçok hastalığa zemin hazırlamaktadır (Leon-Latre vd. 2014: 449; Park vd. 2020: 365). Hareketsiz yaşam tarzının beraberinde getirdiği fizyolojik ve psikolojik sorunların minimal seviyeye indirilmesi için spora katılımın oldukça önem arz ettiği bilinmektedir. Spora katılımın fiziksel, psikolojik ve sosyal faydalarının yanında yaşam kalitemizi maksimal oranda etkileyen sağlık sorunlarını da en aza indirilmesine katkı sağladığı görülmektedir. (Rees and Sabia, 2010: 751; Maffulli vd. 2010: 21). Bunun yanında düzenli olarak spor yapmanın insanların yaşam kalitesini artırdığı görülmektedir. Bu noktada insanların spora katılım düzeylerinin de artmaya başladığı göze çarpmaktadır (Pedersen vd. 2016: 1; Su vd. 2014: 45). İnsanların spora katılımlarını etkileyen bazı unsurlar bulunmaktadır. Yapılan çalışmalarda özellikle motivasyonel unsurların spora katılım üzerinde önemli bir belirleyici olduğu ifade verilmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalar incelendiği zaman insanların sosyalleşme, kilo verme, sağlık kazanma ve genel yaşam kalitesini artırma gibi motivasyonel unsurlara bağlı olarak spora yönelindikleri belirtilmektedir (Kaman vd. 2017: 65; Şirin vd. 2008: 98; Yüksel ve Bayar, 2015: 121). Öğretmenler, eğitim sistemini oluşturan diğer unsurlar (öğrenci, yönetici, eğitim programı, eğitim teknolojisi, fiziksel ve finansal kaynaklar) ile bu muhteşem sistemi oluşturan en büyük mimarlar öğretmenlerdir. Hatta eğitimciler bu muhteşem sisteminin en değerli ögesini oluşturmaktadır. Çünkü öğretmenler eğitimin kalite ve niteliğinden sorumlu olan temel unsurlar olarak değerlendirilmektedir (Şişman, 2007: 189). Toplumsal yapı içerisinde herkes etrafında bulunan kişilere hiç bilinmeyi benimsenip öğretirler. Bu durumda herkesin öğreten kişi olduğu düşünülebilir. Ancak profesyonel olarak durum değerlendirilmesi yapıldığı zaman eğitimci olmak için formal eğitim hizmeti vermek gerektiği aşikardır. Bu bağlamda öğretmenlik ve öğreten kavramları birbirinden ayrı olarak ele alınmaktadır. Öğretenlerin yaşadıkları ve öğretme eylemleri kasıtlı olarak ortaya çıkmaktadır. Belirli bir plan ve program aracılığıyla öğrencilerin davranışlarında hedeflenen değişiklikleri gerçekleştirmek öğretmenlerin görevidir (Erden, 2005: 23). Bu noktada öğretmenlerin meslek yaşamlarında verimli olabilmeleri eğitim sistemini birçok açıdan olumlu yönde etkilemektedir. Öğretmenlerin meslek yaşamlarında verimli olabilmeleri için bedensel ve psikolojik sağlıklarının gelişmiş olması gerekmektedir. Özellikle iş ve günlük hayattaki yoğunlukları öğretmenlerin fiziksel aktivite ile birlikte spora katılımlarını kısıtlamakta ve serbest zamanlarını verimli kullanmalarında sorun teşkil etmektedir. (Erdoğan vd. 2022: 3) Bu bilgiler doğrultusunda öğretmenlerin daha sağlıklı bir yaşamının yanı sıra stresten uzak bir yaşam sürdürebilmeleri açısından serbest zamanlarını daha verimli değerlendirmeleri ve sporsal etkinliklere yönelmeleri oldukça önemlidir. Bu bakımdan öğretmenlerin öncelikli olarak spora katılım güdülerinin belirlenmesi gerekmektedir önem teşkil etmektedir. Bu araştırmada öğretmenlerin spora katılım güdülerinin farklı demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır.

1. Yöntem

1.1. Araştırma Yöntemi ve Modeli

Araştırmada eğitim ve spor bilimleri literatüründe yaygın olarak kullanılan betimsel çalışma desenlerinden olan "Tarama Modeli" kullanılmıştır. Bu araştırma modelinin kullanıldığı çalışmada öncelikli olarak çalışma konusu ile ilişkili hipotezler geliştirilmekte, geliştirilen hipotezler ölçek ya da anketler kullanılarak test edilmektedir. Araştırmanın evrenini lğdır ilinde bulunan okullarda görev yapan öğretmenler meydana getirmektedir. Araştırmanın örneklem grubu ise lğdır ilinde bulunan ilkököl ve ortaokullar ile liselerde görev yapan 153 erkek ve 248 kadın olmak üzere toplam 401 öğretmenden meydana gelmiştir. Araştırmanın örneklem grubunu meydana getiren öğretmenler, evren içinden tesadüfî örneklem seçim yöntemi kullanılarak araştırmaya dâhil edilmiştir.

1.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın birinci bölümünde kişisel bilgi soruları "cinsiyet", "yaş", "görev yaptığınız okul", "görev yaptığınız okul türü", "spor yapma sıklığı" ve "spor yapmama nedenleri" oluşmaktadır. İkinci bölümde ise "Spora Katılım Güdüsü Ölçeği" kullanılmıştır.

1.3. Spora Katılım Güdüsü Ölçeği

İlk olarak Gill ve ark. (1983) tarafından geliştirilen Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinin 1993 yılında Çelebi tarafından Türkçeye uyarlaması yapılmıştır. Daha sonra ise 2001 yılında Oyar ve ark., tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçek 3'lü likert formatında, 30 madde ve 8 alt boyuttan "Başarı/statü", "Takım üyeliği/ruhu", "Fiziksel uygunluk/ enerji harcama", "Eğlence", "Arkadaş", "Yarışma", "Hareket/aktif olma", "Beceri gelişimi" oluşmakta olup, ölçekten elde edilen iç tutarlılık.86 olarak bulunmuştur. Ölçekten elde edilen puanların düşüklüğü sporsal etkinliklere

katılım güdüsünün önemli olduğunu, puanların yüksekliği ise sporsal etkinliklere katılım güdüsünün önemsiz olduğunu ifade etmektedir. Bu araştırmada ölçek toplamında iç tutarlılık 0.89 tespit edilmiştir.

1.4. İstatistik

Verilerin analizinde SPSS 22 versiyon programı kullanılmıştır. İlk olarak Öğretmenlerin demografik bilgileri tespit edilmiştir. Verilerin dağılımının normalliğini test etmek amacı ile histogram, çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. George ve Mallery (2010)'a göre verilerin normal dağılım kabul edilmesi için çarpıklık ve basıklık değerleri -2 ile +2 aralığında olmalıdır. Verilerin analizinde, çoklu grupların karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi (ANOVA), İkili grupların karşılaştırılmasında ise bağımsız örneklem t testi analizi uygulanmıştır. İlişkileri belirlemede ise Pearson Korelasyon testi kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde anlamlılık düzeyi ($p < 0.05$) olarak kabul edilmiştir.

Tablo 1. Ölçek ve Alt Boyutlara İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Ölçekler	Ort±ss	Çarpıklık	Basıklık
Başarı/Statü	7,60±2,22	,762	,416
Takım Üyeliği/Ruhu	5,90±1,68	,804	,520
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	7,48±2,23	,909	,419
Eğlence	6,13±1,90	,806	,345
Arkadaş	3,93±1,12	1,085	,900
Yarışma	4,11±1,36	1,215	1,294
Hareket/Aktif Olma	3,42±1,13	,518	-,423
Beceri Gelişimi	5,72±1,45	,902	,628
Spora Katılım Güdüsü Ölçeği Toplam	44,62±10,17	,996	1,631

Tablo 2. Öğretmenlerin Demografik Bilgileri

		Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	"Erkek"	153	38,2
	"Kadın"	248	61,8
Yaş	"25-30 yaş"	125	31,2
	"31-36 yaş"	133	33,2
	"37-42 yaş"	80	20
	"42 yaş ve üzeri"	63	15,7
Görev Yaptığınız Okul	"Kamu"	359	89,5
	"Özel"	42	10,5
Görev Yaptığınız Okul Türü	"İlkokul"	67	16,7
	"Ortaokul"	217	54,1
	"Anadolu Lisesi"	63	15,7
	"Spor Lisesi"	22	5,5
	"Fen Lisesi"	32	8
Spor Yapma Sıklığı	"1 gün"	82	20,4
	"2 gün"	63	15,7
	"3 gün"	137	34,2
	"4 gün ve üzeri"	119	29,7
Spor Yapmama Nedenleri	"İş Yoğunluğu"	134	33,4
	"Yorgunluk"	129	32,2
	"Aile ve Zaman Kısıtlılığı"	138	34,4

Tablo 2 değerlendirildiğinde araştırma grubunun; %38'inin erkek, %61,8'inin kadın olduğu, %33,2'sinin 31-36 yaş, %31,2'sinin 25-30 yaş %20'sinin 37-42 yaş, %15,7'sinin 42 yaş üzerinde olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin %89,5'inin

kamu, %10,5'inin özel okullarda görev yaptığı, %54,1'inin ortaokul, %16,7'sinin ilkököl, %15,7'sinin Anadolu lisesi, %8'inin fen lisesi, %5,5'inin spor lisesinde görev yaptığı belirlenmiştir. Araştırma grubunun %34,2'sinin 3 gün, %29,7'sinin 4 gün ve üzeri, %20,4'ünün 1 gün, %15,7'sinin 2 gün spor yaptığı görülmüştür. Ayrıca spor yapamayan öğretmenlerin %34,4'ünün aile ve zaman kısıtlılığı, %33,4'ünün iş yoğunluğu ve %32,2'sinin ise yorgunluk nedeniyle spor yapamadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Analizleri

		Cinsiyet		t	p
		\bar{X}	ss		
Başarı/Statü	Erkek	7,54	2,21	-1,442	0,15
	Kadın	7,87	2,23		
Takım Üyeliği/Ruhu	Erkek	6,01	1,78	,043	0,96
	Kadın	6,01	1,62		
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	Erkek	7,52	2,25	-,803	0,42
	Kadın	7,71	2,21		
Eğlence	Erkek	6,09	1,83	-1,435	0,15
	Kadın	6,37	1,94		
Arkadaş	Erkek	4,15	1,21	1,612	0,10
	Kadın	3,96	1,06		
Yarışma	Erkek	4,32	1,41	,922	0,35
	Kadın	4,19	1,32		
Hareket/Aktif Olma	Erkek	3,45	1,18	-,384	0,70
	Kadın	3,49	1,11		
Beceri Gelişimi	Erkek	5,71	1,51	-1,154	0,24
	Kadın	5,89	1,41		
Spora Katılım Güdüsü Ölçeği Toplam	Erkek	44,84	10,73	-,658	0,51
	Kadın	45,53	9,83		

*p<0,05

Tablo 3'e göre öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ile ölçek alt boyutları puan ortalamaları ve spora katılım güdüsü ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir (p>0,05). Araştırma grubunda yer alan kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre spora katılım güdüsü ölçeği puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Öğretmenlerin Görev Yaptığı Okul Türü Değişkenine Göre t Testi Analizleri

		Görev Yaptığı Okul Türü		t	p
		\bar{X}	ss		
Başarı/Statü	Kamu	7,79	2,24	1,218	0,22
	Özel	7,35	2,05		
Takım Üyeliği/Ruhu	Kamu	6,06	1,71	1,614	0,10
	Özel	5,61	1,37		
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	Kamu	7,64	2,23	-,071	0,94
	Özel	7,66	2,20		

Eğlence	Kamu	6,23	1,91	-1,248	0,21
	Özel	6,61	1,80		
Arkadaş	Kamu	4,05	1,13	,934	0,35
	Özel	3,88	1,04		
Yarışma	Kamu	4,27	1,38	1,122	0,26
	Özel	4,02	1,09		
Hareket/Aktif Olma	Kamu	3,47	1,13	-,127	0,89
	Özel	3,50	1,21		
Beceri Gelişimi	Kamu	5,86	1,48	2,331	0,02*
	Özel	5,45	1,04		
Spora Katılım Güdüsü Ölçeği Toplam	Kamu	45,40	10,38	,774	0,44
	Özel	44,11	8,23		

*p<0,05

Tablo 4'e göre Öğretmenlerin görev yaptığı okul türü değişkeni ile spora katılım güdüsü ölçeği beceri gelişimi alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenirken (p<0,05), toplam puan ortalaması ile diğer alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (p>0,05).

Tablo 5. Öğretmenlerin Spor Yapma Durumuna Göre t Testi Analizleri

		Spor Yapma Durumu		t	p
		\bar{X}	ss		
Başarı/Statü	Evet	7,51	2,18	-2,788	0,00*
	Hayır	8,15	2,24		
Takım Üyeliği/Ruhu	Evet	5,81	1,59	-3,156	0,00*
	Hayır	6,35	1,77		
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	Evet	7,48	2,14	-1,852	0,06
	Hayır	7,91	2,35		
Eğlence	Evet	6,09	1,77	-2,499	0,01*
	Hayır	6,58	2,08		
Arkadaş	Evet	3,95	1,07	-1,824	0,06
	Hayır	4,16	1,21		
Yarışma	Evet	4,12	1,20	-2,326	0,02*
	Hayır	4,45	1,57		
Hareket/Aktif Olma	Evet	3,44	1,13	-,740	0,46
	Hayır	3,53	1,13		
Beceri Gelişimi	Evet	5,80	1,40	-,344	0,73
	Hayır	5,85	1,53		
Spora Katılım Güdüsü Ölçeği Toplam	Evet	44,24	9,49	-2,665	0,00*
	Hayır	47,20	11,06		

*p<0,05

Tablo 5'e göre öğretmenlerin "spora katılım güdüsü ölçeği" toplam puanları ile, başarı/statü, takım üyeliği/ruhu, eğlence ve yarışma alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 6. Öğretmenlerin Görev Yaptığı Okul Türüne Göre Varyans Analizleri

		Okul Türü		F	Sig	Fark
		\bar{X}	ss			
Başarı/Statü	İlkokul (a)	7,40	2,07	4,275	0,00*	b-c
	Ortaokul (b)	8,16	2,36			
	Anadolu Lisesi (c)	7,23	1,84			
	Spor Lisesi (d)	6,95	1,58			
	Fen Lisesi (e)	7,28	2,15			
Takım Üyeliği/Ruhu	İlkokul (a)	5,76	1,53	3,360	0,01*	b-a
	Ortaokul (b)	6,28	1,82			
	Anadolu Lisesi (c)	5,73	1,45			
	Spor Lisesi (d)	5,31	1,21			
	Fen Lisesi (e)	5,78	1,38			
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	İlkokul (a)	7,20	2,22	1,259	0,28	-
	Ortaokul (b)	7,78	2,30			
	Anadolu Lisesi (c)	7,73	2,10			
	Spor Lisesi (d)	7,09	1,74			
	Fen Lisesi (e)	7,78	2,23			
Eğlence	İlkokul (a)	6,01	1,93	,923	0,45	-
	Ortaokul (b)	6,40	1,99			
	Anadolu Lisesi (c)	6,00	1,63			
	Spor Lisesi (d)	6,40	1,81			
	Fen Lisesi (e)	6,37	1,80			
Arkadaş	İlkokul (a)	3,76	1,00	5,550	0,00*	a-b, b-c
	Ortaokul (b)	4,25	1,14			
	Anadolu Lisesi (c)	3,69	1,08			
	Spor Lisesi (d)	4,13	1,12			
	Fen Lisesi (e)	3,68	1,02			
Yarışma	İlkokul (a)	4,00	1,21	3,255	0,01*	b-d
	Ortaokul (b)	4,44	1,49			
	Anadolu Lisesi (c)	4,07	1,15			
	Spor Lisesi (d)	3,59	0,73			
	Fen Lisesi (e)	4,21	1,15			
Hareket/Aktif Olma	İlkokul (a)	3,35	1,17	2,005	0,09	-
	Ortaokul (b)	3,60	1,13			
	Anadolu Lisesi (c)	3,28	1,05			
	Spor Lisesi (d)	3,09	1,15			
	Fen Lisesi (e)	3,50	1,16			

Beceri Gelişimi	İlkokul (a)	6,01	1,55	3,991	0,00*	a-e, b-e
	Ortaokul (b)	5,96	1,53			
	Anadolu Lisesi (c)	5,46	1,25			
	Spor Lisesi (d)	5,95	0,89			
	Fen Lisesi (e)	5,09	0,96			
Spora Katılım Güdüsü Ölçeği Toplam	İlkokul (a)	43,52	9,75	3,185	0,01*	b-e
	Ortaokul (b)	46,90	11,00			
	Anadolu Lisesi (c)	43,22	8,45			
	Spor Lisesi (d)	42,54	6,41			
	Fen Lisesi (e)	43,71	8,84			

*p<0,05

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin görev yaptığı okul türü ile spora katılım güdüsü ölçeği toplam, başarı/statü, takım üyeliği/ruhu, arkadaş, yarışma ve beceri gelişimi alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenirken ($p<0,05$); fiziksel uygunluk/enerji harcama, eğlence ve hareket/aktif olma alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Araştırma grubunun spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutu başarı/statü ile görev yaptığı okul türü arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$F=4,275$, $p<0,05$]. Bu farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan analiz sonuçlarına göre ortaokulda görev yapan öğretmenlerin ($\bar{X}=8,16$), ilkokul ($\bar{X}=7,40$), fen lisesi ($\bar{X}=7,28$), Anadolu lisesi ($\bar{X}=7,23$), spor lisesi ($\bar{X}=6,95$) puan ortalamaları arasında ortaokulda görev yapan öğretmenler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.

Araştırma grubunun spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutu takım üyeliği/ruhu ile görev yaptığı okul türü arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$F=3,360$, $p<0,05$]. Bu farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan analiz sonuçlarına göre ortaokulda görev yapan öğretmenlerin ($\bar{X}=6,28$), fen lisesi ($\bar{X}=5,78$), ilkokul ($\bar{X}=5,76$), Anadolu lisesi ($\bar{X}=5,73$), spor lisesi ($\bar{X}=5,31$) puan ortalamaları arasında, ortaokulda görev yapan öğretmenler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Araştırma grubunun spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutu arkadaş ile görev yaptığı okul türü arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$F=5,550$, $p<0,05$]. Bu farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan analiz sonuçlarına göre ortaokulda görev yapan öğretmenlerin ($\bar{X}=4,25$), spor lisesi ($\bar{X}=4,13$), ilkokul ($\bar{X}=3,76$), Anadolu lisesi ($\bar{X}=3,69$), fen lisesi ($\bar{X}=3,68$) puan ortalamaları arasında ortaokulda görev yapan öğretmenler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Araştırma grubunun spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutu yarışma ile görev yaptığı okul türü arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$F=3,255$, $p<0,05$]. Bu farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan analiz sonuçlarına göre ortaokulda görev yapan öğretmenlerin ($\bar{X}=4,44$), fen lisesi ($\bar{X}=4,21$), Anadolu lisesi ($\bar{X}=4,07$), ilkokul ($\bar{X}=4,00$), spor lisesi ($\bar{X}=3,59$) puan ortalamaları arasında ortaokulda görev yapan öğretmenler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Araştırma grubunun spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutu beceri gelişimi ile görev yaptığı okul türü arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$F=3,991$, $p<0,05$]. Bu farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan analiz sonuçlarına göre ilkokulda görev yapan öğretmenlerin ($\bar{X}=6,01$), ortaokul ($\bar{X}=5,96$), spor lisesi ($\bar{X}=5,95$), Anadolu lisesi ($\bar{X}=5,46$), fen lisesi ($\bar{X}=5,09$) puan ortalamaları arasında, ilkokulda görev yapan öğretmenler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Araştırma grubunun spora katılım güdüsü ölçeği ile görev yaptığı okul türü arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$F=3,185$, $p<0,05$]. Bu farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan analiz sonuçlarına göre ortaokulda görev yapan öğretmenlerin ($\bar{X}=46,90$), fen lisesi ($\bar{X}=43,71$), ilkokul ($\bar{X}=43,52$), Anadolu lisesi ($\bar{X}=43,22$), spor lisesi ($\bar{X}=42,54$) puan ortalamaları arasında, ortaokulda görev yapan öğretmenler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Haftalık Spor Yapma Durumuna Göre Varyans Analizleri

		Spor Yapma Durumu		F	Sig	Fark
		\bar{X}	ss			
Başarı/Statü	"1 gün (a)"	7,84	2,25	2,562	0,05	-
	"2 gün (b)"	8,41	2,59			
	"3 gün (c)"	7,59	2,04			
	"4 gün ve üzeri (d)"	7,52	2,16			

Takım Üyeliği/Ruhu	"1 gün (a)"	6,08	1,49	2,553	0,05	-
	"2 gün (b)"	6,50	2,07			
	"3 gün (c)"	5,83	1,54			
	"4 gün ve üzeri (d)"	5,91	1,70			
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	"1 gün (a)"	7,58	1,84	2,097	1,00	-
	"2 gün (b)"	8,20	2,65			
	"3 gün (c)"	7,67	2,35			
	"4 gün ve üzeri (d)"	7,34	2,04			
Eğlence	"1 gün (a)"	6,36	1,61	1,560	0,19	-
	"2 gün (b)"	6,68	2,46			
	"3 gün (c)"	6,20	1,94			
	"4 gün ve üzeri (d)"	6,06	1,69			
Arkadaş	"1 gün (a)"	3,90	0,93	2,519	0,05	-
	"2 gün (b)"	4,38	1,38			
	"3 gün (c)"	4,00	1,09			
	"4 gün ve üzeri (d)"	3,97	1,11			
Yarışma	"1 gün (a)"	4,06	1,25	4,044	0,00*	a-b, b-c, b-d
	"2 gün (b)"	4,77	1,86			
	"3 gün (c)"	4,19	1,19			
	"4 gün ve üzeri (d)"	4,15	1,24			
Hareket/Aktif Olma	"1 gün (a)"	3,48	1,03	2,411	0,06	-
	"2 gün (b)"	3,80	1,24			
	"3 gün (c)"	3,43	1,15			
	"4 gün ve üzeri (d)"	3,34	1,10			
Beceri Gelişimi	"1 gün (a)"	5,43	1,22	2,462	0,06	-
	"2 gün (b)"	5,92	1,78			
	"3 gün (c)"	5,93	1,47			
	"4 gün ve üzeri (d)"	5,91	1,34			
Spora Katılım Güdüsü Ölçeği Toplam	"1 gün (a)"	44,76	7,44	2,966	0,03*	b-d
	"2 gün (b)"	48,69	13,97			
	"3 gün (c)"	44,89	9,81			
	"4 gün ve üzeri (d)"	44,23	9,58			

*p<0,05

Tablo 7 incelendiğinde öğretmenlerin haftalık spor yapma durumu ile spora katılım güdüsü ölçeği toplam ve yarışma alt boyutu puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenirken ($p<0,05$); başarı/statü, takım üyeliği/ruhu, fiziksel uygunluk/enerji harcama, eğlence, arkadaş, hareket/aktif olma ve beceri gelişimi alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Araştırma grubunun spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutu yarışma ile haftalık spor yapma durumu arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$F=4,044$, $p<0,05$]. Bu farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan analiz sonuçlarına göre haftada 2 gün spor yapan öğretmenlerin ($\bar{X}=4,77$), 3 gün spor yapan ($\bar{X}=4,19$), 4 gün ve üzeri spor yapan ($\bar{X}=4,15$), 1 gün spor yapan ($\bar{X}=4,06$) puan ortalamaları arasında haftada 2 gün spor yapan öğretmenler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Araştırma grubunun spora katılım güdüsü ölçeği ile haftalık spor yapma durumu arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$F=2,966$, $p<0,05$]. Bu farklılıkların hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan analiz sonuçlarına haftada 2 gün spor yapan öğretmenlerin ($\bar{X}=48,69$), 3 gün ($\bar{X}=44,89$), 1 gün ($\bar{X}=44,76$), 4 gün ve üzeri ($\bar{X}=44,23$) puan ortalamaları arasında haftada 2 gün spor yapan öğretmenler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerin Spor Yapmama Nedenlerine Göre Varyans Analizleri

		Spor Yapmama Nedenleri		F	Sig	Fark
		\bar{X}	ss			
Başarı/Statü	İş Yoğunluğu	7,64	2,17	,254	0,77	-
	Yorgunluk	7,76	2,02			
	Aile ve Zaman Kısıtlılığı	7,84	2,46			
Takım Üyeliği/Ruhu	İş Yoğunluğu	5,96	1,70	,457	0,63	-
	Yorgunluk	6,13	1,71			
	Aile ve Zaman Kısıtlılığı	5,95	1,63			
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	İş Yoğunluğu	7,43	2,07	,944	0,39	-
	Yorgunluk	7,70	2,19			
	Aile ve Zaman Kısıtlılığı	7,78	2,39			
Eğlence	İş Yoğunluğu	6,13	1,91	,554	0,57	-
	Yorgunluk	6,31	1,69			
	Aile ve Zaman Kısıtlılığı	6,36	2,08			
Arkadaş	İş Yoğunluğu	4,13	1,19	1,152	0,31	-
	Yorgunluk	4,04	1,05			
	Aile ve Zaman Kısıtlılığı	3,92	1,12			
Yarışma	İş Yoğunluğu	4,17	1,32	,405	0,66	-
	Yorgunluk	4,23	1,27			
	Aile ve Zaman Kısıtlılığı	4,32	1,48			
Hareket/Aktif Olma	İş Yoğunluğu	3,42	1,12	,239	0,78	-
	Yorgunluk	3,51	1,12			
	Aile ve Zaman Kısıtlılığı	3,49	1,16			
Beceri Gelişimi	İş Yoğunluğu	5,74	1,35	,339	0,71	-
	Yorgunluk	5,89	1,43			
	Aile ve Zaman Kısıtlılığı	5,84	1,55			
Spora Katılım Güdüsü Ölçeği Toplam	İş Yoğunluğu	44,66	10,03	,356	0,70	-
	Yorgunluk	45,60	9,54			
	Aile ve Zaman Kısıtlılığı	45,54	10,91			

*p<0,05

Tablo 8 değerlendirildiğinde öğretmenlerin spor yapmama nedenleri ile spora katılım güdüsü ölçeği toplam ve ölçek alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür (p<0,05).

Tablo 9. Ölçek ve Alt Boyutları Korelasyon Analizi

Ölçek ve Alt Boyutları (n: 401)		Başarı/Statü	Takım Üyeliği/Ruhu	Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	Eğlence	Arkadaş	Yarışma	Hareket/Aktif Olma	Beceri Gelişimi
Spora Katılım Güdüsü Ölçeği	R	,865**	,802**	,849**	,804**	,657**	,767**	,657**	,646**
	P	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000

Tablo 9'a göre ölçek ve alt boyutları arasında pozitif ve orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir (p<0,05).

Sonuç ve Değerlendirme

Yapılan bu araştırmaya katılan öğretmenlerin spora katılıma durumlarına ilişkin demografik bulgular incelendiği zaman, katılımcıların haftalık spor yapma sıklığının genellikle 3 gün ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Haftalık spor yapma sıklığı düşük olan öğretmenlerin spor yapmama nedenlerinin başında ise iş yoğunluğu, zaman kısıtlılığı ve yorgunluk

faktörlerinin geldiği bulunmuştur. Alanyazında bu konu üzerinde yapılan çalışmalar da bu araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. (Namlı 2016: 4) tarafından yapılan araştırmada bireylerin spora katılım durumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 106 birey dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda katılımcıların büyük çoğunluğunun spor yapma sıklık düzeyinin fazla olduğu görülmüştür. Yıldırım vd. (2006: 49) tarafından yapılan araştırmada bireylerin spora bakış açıları ve spor yapma düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 12 birey dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda katılımcıların %20'sinin düzenli spor yaptığı, %70'inin aktif olarak düzenli spor yapmasa da bir spor branşını yapmaya özen gösterdiği sonucuna varılmıştır. Bu konuda yapılan bir diğer çalışma da akademisyenlerin spora katılım durumlarının incelenmesi üzerine yapılmıştır. Bu kapsamda araştırmaya 290 akademisyen dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda katılımcıların %39'unun aktif olmadığı, %50'sinin düşük düzeyde aktif olduğu, %11'inin aktif olarak spor yaptığı rapor edilmiştir (Kalkavan vd. 2016: 329). Yıldız vd. (2015: 14) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğretmenlerinin spora yönelik motivasyonlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 168 öğretmen dâhil edilmiştir. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde öğretmenlerin %22'sinin düzenli olarak aktif spor yaptığı, %78'inin aktif spor yapmadığı, spor yapanların güdülenmelerinde etkili olan unsurun yaşam kalitesini artırmak, kişisel başarı ve fiziksel görünüm olduğu sonucuna varılmıştır.

Yapılan bu araştırmaya katılan öğretmenlerin spora katılım motivasyonlarına ilişkin bulgular incelendiği zaman öğretmenlerin genellikle başarı-statü elde etme, fiziksel uygunluk-enerji harcama, eğlence ve takım üyeliği kazanma motivasyonları ile spora yöneldiği bulunmuştur. Diğer motivasyon unsurlarının (arkadaşlık kurma, yarışma, hareketli ve aktif olma, beceri gelişimi) spora yönelmede daha az etkili olduğu görülmüştür. Çiçek (2019: 6) tarafından yapılan araştırmada bireylerin spora katılım ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 365 birey dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda katılımcıların spora katılım motivasyonlarını beceri gelişimi, dış görünüm, sosyalleşme, sağlık, rekabet gibi motivasyon unsurlarının etkilediği rapor edilmiştir. Aksoy ve Civelek (2022: 222) tarafından yapılan araştırmada kişilerin spora katılım güdülerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 147 birey dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda bireylerin spora katılım motivasyonları değerlendirildiğinde en fazla başarı/statü, arkadaş, yarışma alt boyutlarının en yüksek puana sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Şirin (2008: 1) tarafından yapılan araştırmada bireylerin spora katılım motivasyonlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 285 birey dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda spora katılım motivasyonlarının beceri gelişimi, yeni beceriler edinmek, başarı, takım ruhu, aktif olma arzusu, fiziksel uygunluk faktörlerinden oluştuğu sonucuna varılmıştır. Can vd. (2012: 132) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adaylarının spora katılım motivasyonlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 100 öğretmen adayı dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda öğretmen adaylarının spora katılım motivasyonları incelendiğinde daha çok aktif olma amaçlı katılım gösterdikleri sonucuna varılmıştır.

Yürütülen bu çalışmada cinsiyet değişkenine göre katılımcıların spora katılım motivasyonlarının anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Bircan ve Çetin (2021: 1) tarafından yapılan araştırmada bireylerin spora katılım motivasyonlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın sonunda katılımcıların spora katılım motivasyonları değerlendirildiğinde cinsiyet değişkenine göre katılım motivasyonlarının anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Söz konusu araştırmada farklılığın oluşmama nedeninin ise araştırmaya cinsiyet ayrımı olarak katılımların çok uç birey sayısından oluşmamasından kaynaklandığı söylenebilir. Karaç (2017: 1) tarafından yapılan araştırmada yetişkin sporcuların spora katılım motivasyonlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 245 birey dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda bireylerin spora katılım motivasyonlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği, ancak başarı alt boyutunda cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Yürütülen bu çalışmada görev yapılan okul türü değişkenine göre katılımcıların spora katılım motivasyonlarının anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Bunun yanında başarı/statü, takım üyeliği/ruhu, fiziksel uygunluk/enerji harcama, eğlence, arkadaş, yarışma ve hareket/aktif olma alt boyutlarında da grupların motivasyon düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmadığı tespit edilmiştir. Buna karşılık beceri gelişimi alt boyutunda gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuş, ortaya çıkan sonuçlara göre özel okullarda görev yapan öğretmenlere kıyasla kamu okullarında görev yapan öğretmenlerin beceri gelişimi motivasyonu ile spora yönelme düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Yürütülen bu çalışmada öğretmenlerin spora katılım motivasyonlarının spor yapma durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Gruplar arasındaki farklılıkların başarı/statü, takım üyeliği/ruhu, eğlence ve yarışma alt boyutlarında olduğu görülmüştür. Elde edilen sonuçlara göre spor yapma alışkanlığı olmayan öğretmenlerin başarı/statü, takım üyeliği/ruhu, eğlence ve yarışma motivasyonları ile spora yönelme düzeylerinin düzenli spor yapan öğretmenlerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında spora katılım motivasyonu toplam puanında da spor yapma alışkanlığı olmayan öğretmenler lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Akandere vd. (2010: 1) tarafından yapılan araştırmada spor yapma durumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 299 birey dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda katılımcıların spor yapma durumları değerlendirildiğinde, katılımcıların spor motivasyonları ile spor yapma durumları arasında anlamlı farklılık olduğu rapor edilmiştir. Kalfa (2019: 165) tarafından yapılan araştırmada üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 108 birey

dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda üniversite öğrencilerinin spor motivasyonları ile spor yapma durumları arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu sonucuna varılmıştır.

Yapılan bu araştırmaya katılan öğretmenlerin spora katılım motivasyonlarının görev yaptıkları okul kademelerine (ilkokul, ortaokul, lise) göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ayrıca başarı/statü, takım üyeliği/ruhu, fiziksel uygunluk/enerji harcama, eğlence, arkadaş, yarışma ve beceri gelişimi alt boyutlarında da görev yapılan okul türü değişkenine göre gruplar arasında anlamlı farklılıkların bulunduğu belirlenmiştir. Yüksek ve Bayar (2015: 121) tarafından yapılan araştırmada bireylerin spora katılım motivasyonlarının bazı sosyodemografik değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 1451 birey dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda katılımcıların spora katılım motivasyonlarının görev yaptıkları okul kademelerine göre fark göstermediği sonucuna varılmıştır. Can ve Deniz (2019: 151) tarafından yapılan araştırmada sınıf öğretmenlerinin spora katılım motivasyonlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 212 kadın ve 83 erkek dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda okul kademesine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Karaçam ve Adıgüzel (2016: 62) tarafından yapılan araştırma bulguları da söz konusu bu araştırma bulgusuyla benzerlik göstermektedir. Öğretmenlerin spor yapma sıklıklarının, spora katılım motivasyonlarının farklılaştığı rapor edilmiştir.

Yapılan bu çalışmada öğretmenlerin haftalık spor yapma sıklıklarına göre spora katılım motivasyonlarının anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bunun yanında spora katılım motivasyonunun yarışma alt boyutuna ilişkin sonuçların da haftalık spor yapma sıklığı değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Yarışma alt boyutunda diğer öğretmenlere kıyasla haftada iki gün düzenli olarak spor yapan öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Genel ölçek puanında da haftada dört gün ve daha fazla spor yapan öğretmenlere kıyasla haftada iki gün spor yapan öğretmenlerin daha yüksek puana sahip olduğu bulunmuştur. Karaçam ve Puler (2016: 1) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin beden saygılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 374 öğretmen dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda öğretmenlerin sporu fiziksel görünümelerini düzeltmek adına yaptığı ve spor yapma sıklıklarının farklılık gösterdiği, aynı zamanda yarışma ve başarı alt boyutunda da bu farklılığın gözlemlendiği rapor edilmiştir. Karaçam ve Adıgüzel (2017: 62) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin fiziksel saygı düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 45 kadın ve 68 erkek öğretmen dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda öğretmenlerin spor yapma sıklıklarının yüksek olduğu ve spor yapma motivasyonları ile arasında farklılığın olduğu rapor edilmiştir.

Yapılan bu araştırmaya katılan öğretmenlerin spora katılım motivasyonlarının spor yapmama nedenlerine (iş yoğunluğu, yorgunluk, aile ve zaman kısıtlılığı) göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Ayrıca başarı/statü, takım üyeliği/ruhu, fiziksel uygunluk/enerji harcama, eğlence, arkadaş, yarışma, hareket/aktif olma ve beceri gelişimi alt boyutlarında da spor yapmama nedeni yer değişkenine göre gruplar arasında anlamlı farklılıkların bulunmadığı belirlenmiştir. Çetin (2021: 1) tarafından yapılan araştırmada bireylerin spor yapma ve yapmama nedenlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 330 birey dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda bireylerin spor yapma ve yapmama kaynakları arasında anlamlı farklılık olmadığı rapor edilmiştir.

Yapılan bu araştırmada spora katılım güdüsü alt boyutları arasındaki ilişkiler incelendiği zaman, spora katılım güdüsü ölçeği toplam puanı ile ölçek alt boyutları arasında orta düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişkilerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mutlu-Bozkurt ve Tamer (2020: 286) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla bu araştırma bulguları benzerlik göstermektedir. Söz konusu araştırmada bireylerin spora katılım güdülerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 199 birey dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda spora katılım güdüsü ölçeği toplam puanı ile ölçek alt boyutları arasında anlamlı ve yüksek düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Bu konuda yapılan bir diğer araştırmada ise spora katılım motivasyonlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 267 birey dâhil edilmiştir. Çalışmanın sonunda spora katılım güdüsü ölçeği toplam puanı ile ölçek alt boyutları arasında yüksek düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişkilerin olduğu sonucuna varılmıştır (Er ve Güzel-Gürbüz, 2021: 158-160).

Sonuç olarak, bu araştırma bulguları değerlendirildiğinde öğretmenlerin genelinde aktif olarak spor yaptığı, spor yapma düzeylerinin ise iyi seviyede olduğu, bunun yanında öğretmenlerin genellikle başarı-statü elde etme, fiziksel uygunluk-enerji harcama, eğlence ve takım üyeliği kazanma motivasyonları ile spora yöneldikleri, buna paralel olarak öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ancak öğretmenlerin spora katılım motivasyonlarının, spor yapma durumlarına göre, okul kademelerine (ilkokul, ortaokul, lise) göre okul türüne ve spor yapma sıklığı durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin spora katılım motivasyonlarının spor yapmama nedenlerine (iş yoğunluğu, yorgunluk, aile ve zaman kısıtlılığı) göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Son olarak spora katılım güdüsü ölçeği toplam puanı ile ölçek alt boyutları arasında orta düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişkilerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Spora katılımın bireylerin fiziksel ve psikolojik sağlığı üzerinde olumlu etkiler sağladığı bilinmektedir. Çalışmada elde edilen bulgular, öğretmenlerin spora yönelme motivasyonlarının büyük ölçüde bu olumlu etkileri deneyimleme isteğiyle şekillendiğini göstermektedir. Bu doğrultuda, öğretmenlerin spora katılımlarının fizyolojik ve psikolojik sağlık üzerindeki etkilerini daha ayrıntılı ele alan yeni araştırmaların alan yazınına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin spora katılım

motivasyonlarını yalnızca sağlık boyutuyla değil, spor etkinliklerinden duyulan tatmin ve spora katılımın önündeki engeller gibi faktörler çerçevesinde de incelemek gerekmektedir. Bu bağlamda, öğretmenlerde spora katılım motivasyonu ile serbest zaman tatmini ve spora katılımı kısıtlayan unsurlar arasındaki ilişkilerin kapsamlı bir şekilde analiz edilmesi, gelecekteki çalışmalara yön verebilecek nitelikte olacaktır.

Kaynakça

- Akandere, M., Özyalvaç, N. T. ve Duman, S. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi Konya Anadolu Lisesi Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 1-10.
- Aksoy Y. ve Civelek G. (2022). Kick boks sporcularının spora katılım güdülerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 16(3), 222-233.
- Bircan, Ş. ve Çetin, M. Ç. (2021). Yaz kamplarına katılan öğrencilerin sportmenlik davranışlarının ve spora katılım güdülerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 1-12.
- Bozkurt, T. M. ve Tamer, K. (2020). Fiziksel aktiviteye katılım motivasyonu düzeyi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 286-298.
- Can, S., Durukan, E., Ökmen, A. Ş., Dalaman, O. ve Yorulmaz, A. (2012). İlköğretim bölümü öğretmen adaylarının serbest zaman faaliyetlerine katılım biçimlerinin belirlenmesi. *Selçuk University Journal of Physical Education and Sport Science*, 14(1), 132-187.
- Can, S. and Deniz, S., (2019). Motives of pre-service classroom teachers for sports activity participation. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 14(4), 151-166.
- Çelebi, A.M. (1993). Orta Doğu Teknik Üniversitesi fiziksel aktivite kulüplerinde bulunan lider tipleri. Yüksek Lisans Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çetin, A., (2021). Ortaöğretimde öğrenim gören kız öğrencilerin spora bakış açısı, spor yapma ve yapmama nedenlerinin incelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Çiçek, E.D. (2019). Üniversite öğrencilerinin spora katılım ve spora yönelik tutumlarının incelenmesi "Adana ili örneği". Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Er, B. ve Gürbüz, P. G. (2021). Uluslararası spor organizasyonlarında gönüllü motivasyonu ile serbest zaman doyum düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 152-172.
- Erden, M., (2005). Öğretmenlik mesleğine giriş. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Erdoğan, R., Tel, M., Tan, Ç., Tan, S. (2022). Üniversite öğrencilerinin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının ve fiziksel aktivite düzeylerinin araştırılması. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(4), 326-337.
- George, D. and Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: a simple guide and reference*, 17.0 update. Boston: Pearson
- Gill, D.L., Gross, J.B. and Huddleston, S. (1983). Participation motivation in youth sports. *Int J Sport Psychol*, 14, 1-14.
- Kalfa, M. (2019). Dış hekimliği fakültesindeki öğrencilerinin spora yönelik tutumları. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 165-181.
- Kalkavan, A., Özkara, A. B., Alemdağ, C. ve Çavdar, S. (2016). Akademisyenlerin fiziksel aktiviteye katılım düzeyleri ve obezite durumlarının incelenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4(Special Issue 1), 329-339.
- Kaman, M.B., Gündüz, N. ve Gevat, C., (2017). Tenis Sporcularının spora katılım motivasyonlarının incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(2), 65-72.
- Karaç, Y. (2017). Sporcu eğitim merkezlerindeki atletizm branşı öğrenci-sporcuların başarı algıları ile spora katılım güdülerinin incelenmesi. Doktora Tezi, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çorum.
- Karaçam, A. ve Adıgüzel, N. S. (2016). Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 62-74.
- Karaçam, A. ve Pulus, A. (2017). Beden eğitimi öğretmenlerinin başarı algısı, akademik iyimserlik, psikolojik iyi oluş ve fiziksel saygı düzeylerinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 1-22.

- León-Latre, M., Moreno-Franco, B., Andres-Esteban, E.M., Ledesma, M., Laclaustra, M., Alcalde, V. and Casasnovas, J.A., (2014). Sedentary lifestyle and its relation to cardiovascular risk factors, insulin resistance and inflammatory profile. *Revista Española de Cardiología (English Edition)*, 67(6), 449-455.
- Namlı, A. (2016). Beden eğitimi ve spor öğretmenleri çocuklarının düzenli spor yapma durumlarının tespiti. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Oyar, B., Aşçı, H.F., Çelebi, M. ve Mülazımoğlu, Ö. (2001). Spora katılım güdüsü ölçeği'nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. of Sport Science*, 12 (2), 21-32.
- Pedersen, M.T., Vorup, J., Nistrup, A., Wikman, J.M., Alstrøm, J.M., Melcher, P. S. and Bangsbo, J., (2017). Effect of team sports and resistance training on physical function, quality of life, and motivation in older adults. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 27(8), 852-864.
- Rees, D.I. and Sabia, J.J., (2010). Sports participation and academic performance: evidence from the national longitudinal study of adolescent health. *Economics of Education Review*, 29(5), 751-759.
- Şirin, E. F. (2008). Futbolcu kızların (12-15 yaş) spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-7.
- Şişman, M. (2007). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Tremblay, M.S., Colley, R.C., Saunders, T.J., Healy, G.N., Owen, N., (2010). Physiological and health implications of a sedentary lifestyle. *Applied Physiology, Nutrition, And Metabolism*, 35(6), 725-740.
- Yıldırım, D., Yıldırım, E., Ramazanoğlu, F., Ümit, U., Tuzcuoğulları, T. ve Demirel, E. T. (2006). Üniversite öğrencilerinin spora bakış açıları ve spor yapma durumu. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 49-53.
- Yıldız, M. E., Gürer, B. ve Esentaş, M. (2015). Ortaokul öğretmenlerinin spora ilişkin tutumları ile tükenmişlik düzeyleri ilişkisi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 14-26.
- Yüksel, H. S., & Bayar, P. (2015). Ortaokul ve lise öğrencilerinin spora katılım güdülerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi (Konya ili örneği). *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 121-128.

Extended Abstract

Aim and Scope

This research aimed to investigate the motivations behind sports participation among teachers working in schools under the Directorate of National Education in Iğdır province. The study employed a survey model, a common design within descriptive research methodologies. The participant group consisted of 401 volunteer teachers (153 male, 248 female) from primary, secondary, and high school levels associated with the Directorate of National Education in Iğdır province. To collect data, a "personal information form" was utilized to capture the demographic characteristics of the teachers, while a "sports participation motivation scale" was employed to assess their motivations for engaging in sports activities. The analysis of the collected data was performed using the SPSS 22.0 statistical package program, with the significance level set at $p < 0.05$.

Methods

In this study, the "scanning model olan, one of the descriptive working patterns commonly used in the education and sports science literature, was used. In the study, where this research model is used, hypotheses associated with the subject of the study are developed and the developed hypotheses are tested using scale or surveys. The universe of the study consists of teachers working in schools in Iğdır province. The sample group of the study consisted of a total of 401 teachers, 153 men and 248 women working in primary and secondary schools and high schools in Iğdır. The teachers who made up the sample group of the study were included in the research by using the sample selection method within the universe.

Findings

When the demographic findings of the teachers participating in this study were examined, the majority of the participants (63.1%) regularly do sports and the frequency of weekly sports was generally 3 days and above. One of the reasons for teachers who do not have the habit of doing regular sports is one of the reasons for not doing sports.

When the findings of the teachers participating in this study were examined, it was found that teachers usually turned to sports with the motivations of obtaining success-stat, physical conformity-energy expenditure, entertainment and team

membership. Other motivation elements (friendship, competition, moving and active, skill development) were less effective in turning to sports.

In this study, it was seen that the motivations of participation in sports according to the gender variable did not show a significant difference.

In this study, it was found that the motivation of participation in sports according to the school type variable did not show a significant difference. In addition, there was no significant differences between the motivation levels of the groups in the sub -dimensions of success/status, team membership/spirit, physical conformity/energy, entertainment, friends, competition and movement/active sub -dimensions.

In this study, it was found that teachers' motivation for sports participation in sports showed significant differences according to their sports. The differences between the groups were found to be in success/status, team membership/spirit, entertainment and competition sub -dimensions.

It was found that the motivations of the teachers participating in this study show significant differences according to the school levels (primary school, secondary school, high school) where they work. In addition, it has been determined that there are significant differences between the groups according to the variable of the school type variable in the sub -dimensions of success/status, team membership/spirit, physical conformity/energy, entertainment, friend, competition and skill development sub -dimensions.

In this study, it was found that the motivation of participation in sports according to the frequency of weekly sports of teachers showed significant differences. In addition, it was found that the results of the motivation of participation in sports show significant differences according to the variable of the weekly sports frequency.

It was found that the motivations of the teachers participating in this study did not show significant differences according to the reasons for not doing sports (work intensity, fatigue, family and time limitation).

In this study, when the relations between the sub -dimensions of the participation motives in sports were examined, it was concluded that there were moderate and positive significant relationships between the total score of the participation motive scale and the sub -dimensions of the scale.

Conclusion

As a result, when these research findings are evaluated, teachers are actively sporting, while the levels of sports are at good level, as well as teachers are usually directed to sports with the motivations of achieving success-stat, physical conformity-energy expenditure, entertainment and team membership. It was found that teachers did not differ according to the gender variable. However, it was found that teachers' motivations for sports participation in sports show significant differences according to school levels (primary school, secondary school, high school) according to sports. It was found that the motivations of the teachers participating in the study did not show significant differences according to the reasons for not doing sports (work intensity, fatigue, family and time limitation). Finally, it was concluded that there were moderate and positive significant relationships between the total score of the participation motive scale and the sub -dimensions of the scale.

Participation in sports is known to have positive effects on physical and psychological health. Among the motivations of teachers' orientation to sports, it is determined that the desire to improve physical and psychological health is at the forefront. Based on this determination, studies can be discussed in the studies in the field of literature on the effects of teachers' participation on sports on physiological and psychological health.

In addition to the motivation of participation in sports, the satisfaction of teachers' sports activities and the obstacles to participation in sports may also affect the motivation of participation in sports. In this context, research can be discussed in teachers to discuss the relationship between the motivation of participation in sports and the obstacles to participation in sports and the relations between free time satisfaction.